

שיעור הלכתי שבועי מפי מורנו ורבנו
הרה"ג דוד שלום נקי שליט"א
מו"צ ומחבר סדרת הספרים "בהלכה ובאגדה"

השיעור נמסר בימי ראשון בשעה 18:00
בבית המדרש הגדול "ברכת יצחק" דימונה

גליון 86

"וזה ענג בדשן נפשכם, הסו אַזְנַכֶם וּלְכוּ אֵלַי, שְׁמְעוּ וְתַחֲזִי נַפְשְׁכֶם" (ישעיה נהב)

הלקחים הנלמדים מחנוכה

מה הדגש מתתיה בן יוחנן כהן גדול "ובניו"?
א. אנחנו נמצאים בליל שמיני של חנוכה - "זאת חנוכה", ידוע כמה דיברו על מעלת היום הגדול הזה, כמה כוח של תפילות וניסים אפשר להפעיל בכלל ימי החנוכה ובפרט ביום הזה. והעיקר כמו שאומר רבנו חיים ויטאל שמכל חג אנחנו צריכים לקחת איתנו את הלקח הנלמד ממנו למשך ימות השנה.¹ ראיתי דבר יפה בספר הנפלא "אהבת חיים" (פרשת וישב) של הצדיק רבי מנחם מנשה זצ"ל.² הוא שואל, מה זה שאנחנו אומרים בנוסח "על הניסים": בימי מתתיה בן יוחנן כהן גדול חשמונאי "ובניו", מה הדגש "ובניו", הרי באים לומר לנו כאן באיזו תקופה היה נס חנוכה, "בימי מתתיה...". אם כן ברור שזה היה גם בתקופת "בניו", וכי בניו היו מאה שנה אחרי, אם כן למה צריך להדגיש "ובניו"? אלא אומר הרב, בוודאי שבאותו הדור היו עוד הרבה אנשים צדיקים, כמו מתתיה, גם הם היו שומרים שבת, מניחים תפילין, מתפללים שלוש תפילות בכל יום במנין וכו' וכו', אבל הם לא זכו שיבוא הנס על ידם, למה? כי כשבאו היוונים ופיתו אותם שישלחו את הילדים שלהם לבתי הספר שלהם, בתי ספר ממלכתיים, כי שמה לא צריכים לשלם שכר לימוד, שמה הכל בחינם מטעם הממשלה, שמה ילמדו גם מקצוע, כדי שכשיתחננו תהיה להם פרנסה בריווח, ולא יצטרכו ללמוד באיזה כולל שיקבלו בקושי 2,000 שקל לחודש, שמה הם ילמדו גם אנגלית ועוד ועוד מקצועות כדי להחכים יותר ויותר וכו' וכו', וככה פיתו אותם בכל מיני פיתויים שונים ומשונים, השם ירחם ויציל. ובעוונות, רבים מההורים האלו נמשכו וטעו אחריהם, ושלחו את ילדיהם. הם לא נתנו את דעתם על

טעם בדרך הלצה לאכילת סופגניות בחנוכה. התפילות של רבי מנחם מנשה זצ"ל, וזיכוי הרבים שלו. מה הדגש בימי מתתיה...
"ובניו"? "המאור" שבתורה מחזירם למוטב, ולא התורה לבדה. "אורה זו תורה". וזאת התורה אשר ש"ם משה, זכה, סם חיים. לא זכה, סם המות. "והשף על פני תהום" - זו יון שהחשיכה עיניהם של ישראל - גם היום אנחנו בבחינה כזו. איך "לשכחם תורתך"? על ידי "להעבירם מחוקי רצונך". מי התיר לבחורים לרקוד מול נשים שיושבות בפריצות? השמעתם על לימוד "אבות ובנות"? למה לא לשאול את גדולי ישראל, הלוא נאמר: "שאל אביך ויגדך, זקניך ויאמרו לך"? מה זה שונה מהלכות שבת שעושים מה שמרן אמר? שעתיים הוא יושב בחתונה מעורבת, צופה ומביט בפריצות, אבל הוא לא אוכל, כי זה "היתר המכירה"!!! האם זו הדרך הנכונה כדי לקרב? "הרב" של אב הכלה, לא הסכים שהחתונה תהיה בהפרדה. לא חבל לשרוף כל ערב שעתיים במשך כמה שנים! המיוחד בחנוכה משאר החגים. התחזקות באמונה. מעשה שהיה ממש לאחרונה. הזוכה המאושרת בדירה בירושלים+רכב. קווה וחזור וקווה.

לקבר דוד המלך, וזועקים מקירות ליבם להשם יתברך בתפילות, ובתחנונים ובקריאת תהילים בדמעות שלישי. אחר כך רבי מנחם היה קורא את הפסוק (במדבר י ט): "וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצר אֶתְכֶם, וְהִרְעַתֶם בְּהַצְרֹת, וְנִזְקַתֶם לְפָנֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם, וְנוֹשַׁעְתֶם מֵאֲיָבִיכֶם", וכולם היו תוקעים ומריעים, כל אחד כפי מה שיועד, מי שיועד תקיעה - תקיעה, שברים - שברים, תרועה - תרועה, בשופרות ובחצוצרות. וישתבח שמו בורא עולם, שמע את תפילתם וזעקתם, והתקיים בשונאיהם של ישראל, מה שאמר דוד מלך ישראל (תהלים לו טו): "חַרְבֶם תְּבֹא בְלָבָם וְקִשְׁתוֹתֵם תִּשְׁבְּרָנָה". וְנִהְפֹךְ הוּא, אֲשֶׁר יִשְׁלֹטוּ הַיְהוּדִים הֵמָּה בְּשֹׂאֵיהֶם". וכולם, הרגישו ממש את ניסי השם יתברך, איך שקיים בנו "מסרת גיבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים", פלא והפלא, כי הכל בידו יתברך, ולא כאותם מסכנים שתלו את ההצלחה בכוחותיהם, וכבר הזהירה התורה, שחלילה לנו מלומר (דברים ח יז): "פְּחִי וְעַצֵּם יָדִי עֲשֶׂה לִי אֵת הַחֵיל הַזֶּה", כי הרי "אם ה' לא יִשְׁמַר עִיר, שָׂא שְׂקֵד שׁוֹמֵר". (וייני עוד בזה בגיליון מס' 27 אות יב)

אבל לבד מכל התפילות שהיה מארגן רבי מנחם מנשה, הוא היה גם מזכה הרבים גדול, הוא זכה להשיב רבים מעוון. בזמן קום המדינה, העולים מטורקיה היו מרוכזים בשכונת "ממילא" בירושלים עיר הקודש, וכיון שהם היו דוברי יוונית, והרב היה יווני, בכל שבת הוא היה מוסר להם דברי תורה דברי אלוקים חיים בשפה היוונית, והיה מושך אותם אנשים, נשים וטף, בעיקר בסיפורי מעשיות שלא שמעתם אודן מעולם ומעט הלכות. היו באים גם הרבה הרבה מחללי שבת מרוב שאהבו לשמוע אותו, הם היו מעשנים בחוץ ונכנסים לשיעור. ובזכות השיעורים האלו, רבים זכו לחזור בתשובה ולשמור תורה ומצוות.

¹ בדרך אגב, אומר לכם דבר יפה ששמעתי, הרי ידוע שהטעם של המנהג שאוכלים סופגניות בחנוכה, כמו שכתב רבנו מימון אביו של הרמב"ם, זכר לנס חנוכה שמצאו פך אחד של שמן טהור שהיה חתום בחותמו של כהן גדול (שבת כא ע"ב). אבל בדרך הלצה אומרים עוד טעם נחמד, הרי ידוע שהיוונים הרשעים פיתחו את כל הענין של הספורט והכוחניות, טיפוח הגוף, התעמלות, לשמור על הגזרה... בקיצור עשו את הגוף עיקר והנשמה טפל. לכן אנחנו באים בחנוכה, ומראים להיפך שהגוף לא עיקר, ולכן בדוקא אנחנו אוכלים סופגניות, ספינג'ים, ז'לאביה, שבקיה, שכולם מטוגנים בשמן עמוק, אפילו שהם משמנים מאוד, כדי להראות שאנחנו בזים לדרכם של היוונים שהעיקר הוא הגוף, וכמו שאנחנו אומרים בתפילה: "ומותר האדם מן הבהמה אין, כי הכל הבל, לבד הנשמה הטהורה שהיא עתידה ליתן דין וחשבון לפני כסא כבודך", זאת אומרת, שאין שום יתרון לאדם מהבהמה, הבהמה אוכלת - גם האדם אוכל, הבהמה ישנה - גם האדם ישן, הבהמה עובדת [חורשת] - גם האדם עובד, הבהמה מביאה ולדות - גם האדם מביא. אז בכל זאת מה ההבדל? רק הנשמה הטהורה, ולכן משקיעים בנשמה יותר, נגד מה שרצו היוונים "לשכחם תורתך...".

² הוא היה לפני כחמישים שנה בירושלים עיר הקודש, הוא היה צדיק נסתר, הולך עם קסוקט כאדם פשוט, והיה עורך תפילות נוראיות למען עם ישראל, ורבים ראו פלאות, כידוע. מר אבי שליט"א סיפר לי, שבזמנו לפני מלחמת ששת הימים, היה פחד ורעדה ברחובות ירושלים, כי הערבים ימח שמם וזכרם היו מאיימים על היהודים בריש גלי, שעוד מעט הם ינצחו במלחמה ואז חלילה הם ישחטו את כולם [אטבח...]. ויקחו את הבתים שלהם וכו', ורבי מנחם מנשה היה אוסף בחורים וגם ילדים, זקנים עם נערים, וכולם היו באים עם שופרות וחצוצרות, ועולים להר ציון

לקבלת העלון במייל
ולשותפות והקדשות:
6410995@okmail.co.il

באתר: www.beinenu.com ניתן לשמוע את שיעורי הרה"ג דוד שלום נקי שליט"א.
בקו: 0799-165000 שלוחה 544 מידי יום בשעה 18:00.
שיעורים קצרים נוספים בקו 02-8080804 שלוחה 7.

לעילוי נשמת מרת אמי היקרה
מרת יעל נקי ע"ה בת רבקה תחי'
נלב"ע ה' כסלו תש"פ ת.נ.צ.ב.ה.

להתחבר לרפורמים, ולתת להם לעשות כאוות נפשם וככל העולה על רוחם, וגם לסייע בעדם. ואם תשאלו, אז איפה התורה שהם למדו, למה היא לא החזירה אותם למוטב? איפה ה"דף יומי" שהם אומרים שהם לומדים, למה הוא לא מחזיר אותם למוטב? על זה אומרת הגמרא במסכת יומא (עב ע"ב), מאי דכתיב (דברים ד מד): "וְזָאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה"? זכה, נעשית לו סם חיים. לא זכה, נעשית לו סם המות. כי התורה היא מים, היא מצמיחה טוב ומצמיחה גם רע.

אתה לא מבין, אל תעשה

ו. וזהו שאמרו במדרש (בראשית רבה פרשה ב אות ד): "וְחָשַׁף עַל פְּנֵי תְהוֹם" - חושך זו גלות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל. זאת אומרת, היוונים בעצם לא אמרו לעם ישראל שתעלמו מהתורה כליל, לא ולא, אדרבה הם הכירו בחכמה הגדולה והעצומה הטמונה בה, אלא שרצו להחשיך את המאור שבה. הם רצו שעם ישראל יתייחס לתורה כשאר חכמות חיצוניות, ולא כתורת אלוקים חיים, שממנה תוצאות חיים בעולם הזה ובעולם הבא. היוונים טענו, מצוה שאתה מבין תעשה, מצוה שאתה לא מבין אל תעשה, לכן "חוקים" שאתם לא מבינים את הטעם שלהם, למה לכם לעשות? תאכלו מצות בפסח אין בעיה, זה מובן, זכר לאבותיכם שאכלו מצות במצרים, תאכלו מרור אין בעיה, זכר שמיררו את חיי אבותיכם במצרים. אבל מה הקשר לא ללבוש בגד "כלאים", שעטני - צמר ופשתים, מה יש בזה אם מעיל צמר תפור בחוטי פשתן? אנחנו מבינים שלא לעבוד עבודה פיזית בשבת, כי צריכים לנוח, אבל מה ההבנה בזה שלא להדליק גפרור בשבת, ולא לברור קליפה של פיסטוק מתוך המאכל? זה מדויק בנוסח שאנו אומרים ב"על הניסים", "כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל לשכחם תורתך - ולהעבירם מחוקי רצונך", כלומר, איך הם זממו "לשכחם תורתך" לגמרי? על ידי "להעבירם מחוקי רצונך". ככה הם זממו לעשות, על ידי שהם יעבירו אותם על החוקים, ממילא כבר יכהו החושים שלהם בהערכתם התורה, הם כבר לא ירגישו שהתורה היא תורת אלוקים חיים, שהיא בגדר "נעשה ונשמע", שמקיימים גם כשלא מבינים את הטעם והסיבה, ולכן לאט לאט הם ירדו למטה למטה לגמרי. כי מי שחושב שהוא מבין, ולכן הוא עושה סלקציות בתורה, מה מתאים לי ומה לא מתאים לי, סופו שירד לתהום ולשאול תחתית, ויעבור גם על גופי תורה בשאט נפש.

תורה של תערובת, זו תורה של חושך

ז. וכמו שלצערנו הרב, רואים גם היום, השם ירחם, איך ישנם כאלו שמרשים לעצמם בעזות מצח, לצאת נגד כל גדולי ישראל ולחשוב שהם מבינים יותר טוב מכולם, וללכת ולחקוק חוקים נגד התורה, נגד השם ונגד משיחו, וכל בר דעת רואה ומבין שכל מטרתם רק לקעקע ולהרוס ולהשחית ולקלקל בתורה ובמצוות. הלוא אם מינו אותך להיות אחראי בענייני הדת, ברור שעליך לקדם כמה שיותר, כדי לזכות שעוד אנשים יתקרבו לעבודת השם, ואיך תעשה להפך? איך תעקור את הכשרות ותהפוך קערה על פיה, ותגרום לרבים להיגאל במאכלות אסורות?! איך תזלזל ביסוד העם היהודי, ותגרום חלילה שיטעו לחשוב על גויים רבים שהם יהודים? איך תעיז להכניס את טלפי הרפורמים במקום הכי קדוש וטהור לנו, הכותל המערבי, כמו שאמרו חז"ל במדרש (שיר השירים רבה ב): מעולם לא זכה שכינה מכותל המערבי, שנאמר (מלכים א ט א): "וְהָיוּ עֵינָיו וְלִבֵּי שָׁם פֶּל הַיָּמִים". והם שקוראים לעצמם "דתיים", מרשים לעצמם מה שחילוניים לא העזו לעשות? כי זו סופה של תורה שאין בה "מאור", תורה של חושך, ממש כדברי המדרש "וְחָשַׁף עַל פְּנֵי תְהוֹם" - זו גלות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל. זו תורה של תערובת, מצד אחד הוא יכול ללמוד תורה, ומצד שני הוא יכול להרשות לעצמו לעקור ולחבל בתורה. לכן תורה כזו היא רק הורסת יותר, כי היא תורה של חושך.

וכי הלב שלך עשוי מפלסטיק?

ח. אני שואל אתכם שאלה פשוטה, האם מותר לשבת גברים ונשים יחד ולאכול באולם שמחות? הרי כל בר דעת עם טיפונת של יראת שמים, מבין שזה דבר שלא נכון לעשותו, הרי נכשלים בזה באיסורים רבים וחמורים של לאו מן התורה: "וְלֹא תִתְּנוּ אֶחָדֵי לְבַבְכֶם וְאֶחָדֵי עֵינֵיכֶם", וגם זה גורם מכשולים רבים וכו' וכו' כידוע. אם כן מאיפה

הקלקול שיצא מהשילוב המשובש הזה של תורה יחד עם חכמות חיצוניות, הם לא נתנו את דעתם ששמה לא יתחנכו בניהם על טהרת הקודש, ששמה לא יתייחסו לתורה שהיא חכמה אלוקית, אלא חלילה עוד איזו חכמה כשאר חכמות של בני אדם שממציאים. ובעקבות החינוך המשובש שבניהם קיבלו, רבים רבים מהדור התדרדרו וירדו עד שנעשו מתייוונים מרצון, והם הם שעמדו בראש גדודי היוונים להכריח את אבותיהם ואת ישראל להקריב חזיר חלילה על מזבח ה'.

חינוך ללא חידושים, שיבושים ופשרות

ב. אבל לעומתם, מתתיה נזהר מכל החיקויים הללו, הוא לא נסחף עם הזרם, ולא התפתה להם כלל ועיקר, הוא לא התפעל מהשפעת הקרובים והשכנים והמכרים, לא היה אכפת לו מה תאמר הדודה, ומה תאמר השכנה, הוא לא עשה להם חשבון בכלל, הוא עשה חשבון רק לבורא עולם, הוא ידע איך לשמור על הנכס היקר והגדול שהפקיד השם בידו, הוא שמר עליהם במסירות נפש, והדריכם בעוז רק בדרך התורה האמיתית בדרך מורשת אבותינו ואבות אבותינו, ללא חידושים, וללא שיבושים ופשרות שהם. ובזכות מסירות נפש זו, זכה והנציח את זכרו ואת זכר בניו לדורות עולם. לכן אנחנו מזכירים בכל שנה ושנה כדי לשבח את מתתיה "ובניו", כי הוא שזכה להמשיך את שרשרת הזהב, שרשרת החינוך הקדוש והטהור שהנחיל לנו בורא עולם מאבות אבותינו הקדושים ועד לנצח נצחים.

גם מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, ניתן למשה בסיני

ג. כמה מסכנים היו אותם הורים שלא שמעו לקול מורים, שלא לחנך את בניהם בבתי הספר הממלכתיים שערבבו קודש עם חול. וטעותם נבעה בגלל שהם לא התייחסו לתורה שהיא חכמה אלוקית. צריך לדעת שהתורה שלנו כולה היא תורת אלוקים חיים, כל מה שאדם לומד, אם ש"ס, ראשונים, אחרונים, טור, בית יוסף, יביע אומר, ילקוט יוסף, בהלכה ובאגדה וכו' וכו', הכל זו תורה שהקב"ה ישתבח שמו נתן למשה רבנו בהר סיני, כמו שאמרו חז"ל, אפילו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, ניתן למשה בסיני (עייני שמות רבה פרשה כח אות ו). בתורה שלנו, זה לא העיקר ריבוי הידיעות, אלא הקדושה עם יראת השמים, שכאשר אדם באמת מעריך ומחשיב את התורה כהגון, אז הוא זוכה שהתורה תשפיע עליו ותכנס בו היטב היטב, ותיישר אותו.

המאור שבתורה מחזירם למוטב

ד. כמו שאמרו חז"ל (פתיחה איכה רבתי ועוד) על הפסוק בירמיה (טז יא): "וְאֲתֵי עֲזָבוּ וְאֵת תּוֹרַתִי לֹא שָׁמְרוּ", אמר הקב"ה הלואי אותי עזבו אבל את תורתי שמרו, שמתוך שהיו מתעסקים בה, "המאור שבה" היה מחזירם למוטב. ומדויק הלשון, לא כתוב שהתורה מחזירה למוטב, אלא המאור שבתורה מחזירם למוטב. דהיינו, כשלוּמדים את התורה עם המאור שבה, עם הערך ההגון והיחס הנכון ויראת השמים האמיתית, אז יש סיכוי שבאמת התורה תחזיר את האדם למוטב, אבל אם חלילה לומדים את התורה כשאר חכמות: מתמטיקה, פיזיקה, כימיה, ביולוגיה, גיאוגרפיה.... אז התורה לא חודרת ללב ולא מחזירה למוטב. וכמו שאנחנו רואים באוניברסיטאות ובבתי ספר מסוימים, שלומדים בהם כמה מלימודי התורה, ובכל זאת רבים מהם עדיין מחללי שבת, ואף חלקם שהיו שומרים קצת בעבר, התקלקלו וירדו למטה למטה, השם יצילנו. ועוברים על איסורים חמורים מהתורה בשאט נפש, ואיך התורה לא החזירה אותם למוטב? אלא כשאין "מאור", אין חזרה למוטב.

ה"ליהודים היתה אורה" - "אורה זו תורה"

ה. וכמו שדרשו חז"ל בגמרא מגילה (טז ע"ב) "ליהודים היתה אורה" - "אורה זו תורה". וידועה השאלה, הלוא אם אורה זו תורה, אז למה לא כתוב בפסוק: "ליהודים היתה תורה"? אלא ללמדנו: מתי התורה היא תורה אמיתית שמשפיעה על האדם ומיישרת אותו? רק כשהיא באה עם "אורה", דהיינו בחשק, בהתלהבות, כשמרגישים שהיא משהו מיוחד, ולא מעשה ידי אדם. לא לחינם התורה נמשלה למים, המים יכולים להצמיח פרחים ושושנים, ומאיך גם קוצים וברקנים, תלוי מה מגדלים. כך התורה יכולה להצמיח צדיקים, חסידים וקדושים, ומאיך, עוקרי כשרות ומחטיאי הרבים, שמסוגלים גם

כולם ולומדים. והתפלאתי מאוד, איך אפשר כדבר הזה, הרי יושבים שם בתערובת, 100/200 אבות עם 100/200 בחורות בגילאי 15-19! הרי אפילו אם כולן היו לבושות כדת וכהלכה, היה אסור לעשות כדבר הזה, כל שכן שלצערנו הרב, המציאות לא ככה כלל ועיקר.

שאל אביך ויגדך, זקניך ויאמרו לך

יג. ובאמת שאינני יודע מאיפה באו ההנהגות האלו, "חדשים מקרב באו, לא שָׁעָרוּם אֲבֹתֵיכֶם" (דברים לב יז), הלוא יש לנו גדולי ישראל, למה לא נוריד את הראש ונלך נשאל אותם, האם נכון להנהיג ככה על פי התורה או לא? איפה מה שאמרה תורה (שם): "שָׁאֵל אֲבִיךָ וַיְגַדֶּךָ, זְקֵנֶיךָ וַיֹּאמְרוּ לָךְ"? אם נשאל את גדולי ישראל, אם נכון להנהיג לימוד "אבות ובנות", האם יסכימו לזה? אם נשאל את גדולי ישראל, אם נכון שישבו באירועים בתערובת גברים ונשים, האם יסכימו לזה? אם נשאל אותם, אם נכון שבחורים ירקדו מול נשים שיושבות בפריצות, האם נראה לנו שהם יסכימו לזה? זאת ועוד, הלוא גדולי ישראל לפנינו חיים וקיימים, בא נראה איך הם נוהגים ומנהיגים לאחרים ונעשה גם אנחנו, ואם הם לא נוהגים כן, אז מה נענה ומה נאמר לפני אבינו שבשמים, מה נדבר ומה נצטדק כשישאל הקב"ה למה נהגת ככה, הלוא אתה יודע כמה מכשולים זה מביא, ראית כמה בחורים מסכנים ירדו לתהום מהנהגות כאלו, אז למה לא חזרת בך?!

מה זה שונה מהלכות שבת ותפילה?

יד. ולבד מזה, לא הבנתי מה דברים אלו שונים מהלכות שבת והלכות תפילה וכל ההלכות שבעולם, שלומדים והוגים ב"חזון עובדיה" ו"ילקוט יוסף" וכו' וכו' ומקיימים קלה כבחמורה, ואפילו יכולים להתווכח איתך על חומרות וחומרי חומרות בהלכה, אם מותר לאכול אבקת חלב נכרי או לא? אם "שמן למאור" כשר לנר חנוכה? ולמה בעניינים הנ"ל שהם עיקרי הדת של שמירת קדושת וטהרת עם ישראל, למה לא ללכת גם לשאול את פי מרן הראשון לציון שליט"א שפוסק לך בכל ההלכות, וכי דברים אלו הם פחות חמורים מהלכות שבת, והלכות תפילה וחנוכה שאתה כל כך מדקדק?!

על אסור מותר, ועל מותר אסור

טו. ממש אני נזכר עכשיו: אברך יקר סיפר לי לפני כחודש ימים, על מישהו שסיפר לו שהשתתף בחתונה מעורבת ורק הריקודים היו בהפרדה, והוא מספר לו ששעתיים הוא ישב בחתונה, אבל הוא התגבר על עצמו ולא אכל כלום, רק חתיכת דג קטנה, ולמה? כי הירקות באולם היו מ"היתר המכירה". שמעתם, שעתיים הוא יושב שם וצופה ומביט בתערובת ובפריצות שחגגו שם, והעיקר שהוא לא יאכל מ"היתר המכירה"? אמרת לי, לך תגיד לו, שיכוון טוב טוב בווידי ביום כיפור, "את אשר אסרת התרת, ואת אשר התרת אסרת". השם ירחם ויציל מדעות משובשות שכאלו.

ככה לא מקרבים לעבודת השם!!!

טז. פעם ישבתי לשיחה עם ראש ישיבה אחד מהישיבות הנ"ל, ושאלתי אותו שישביר לי באמת, אני רוצה להבין, למה במקומות מסוימים ככה היא ההנהגה, הלוא מי התיר את זה? והוא אמר לי, אתה צריך לקחת את הבחורים האלו, כאילו הם חילונים ואנחנו מקרבים אותם, אז מה שאפשר לחטוף, חוטפים. אבל האמת שזה לא נכון מה שהוא אומר, כי אם באמת הם היו חילונים, אולי תגיד מקרבים אותם. וגם זה לא נכון, כי לא זו הדרך לקרב. תתבוננו, מי שרוצים לקרב אותנו, לפחות לא נותנים לו לגיטימציה על המעשים הרעים שלו, הגם שלצערנו הרב, הוא עדין הולך לחתונות מעורבות, לא אומרים לו מותר לך, אלא אין ברירה אז מעלימים ממנו עין, כי אי אפשר ליפול עליו בבת אחת, 'מעט מעט אגרשנו מפניך', הוא בסך הכל מתחיל, אז הולכים אותו לאט לאט. אבל בבחורים אלו, המציאות

הגיע היתר הזה שכאשר עושים אירוע כמו חתונה, בר מצוה, מסיבת חנוכה ועוד, יושבים בתערובת גברים ונשים, ורק ריקודי הנשים בהפרדה?!?! באיזו הלכה כתוב שזה מותר?! הרי אתה קורא לעצמך דתי, אז באיזו דת זה כתוב שזה מותר?! הרי המציאות היא שבאות גם נשים בפריצות בלי ידיים ובלי רגלים, אז איך אתה שיש לך זקן, וגם לפעמים ציציות בחוץ, תרשה לעצמך לשבת במקום כזה ולאכול, מול נשים שכאלו?! וכי הלב שלך עשוי מפלסטיק? מה אתה מלאך? אין לך הרהורים? איך אפשר לתת לבחורים צעירים לרקוד באמצע האולם, כשכל כולו מוקף בשולחנות שיושבות שם בחורות בפריצות?! הרי ברור שהם נכשלים?! אז על הגב של מי העבירות האלו?!

השמעתם לימוד "אבות ובנות"?

ט. לפני כשלוש שנים הזמינו אותי לשבת שכולה תורה בעיר מסוימת בצפון, ובמוצאי שבת הזמנתי לדרוש ב"אבות ובנים". והנה אני מגיע לפתח בית הכנסת שם, ואני נדהם למראה עיני, יושבים חלק אבות עם בניהם וחלק אבות עם בנותיהם, ולומדים יחד, ואני שואל את האחראי שהזמין אותי, מה זה בנים ובנות יחד? והוא לא מתבלבל, הוא עונה לי, זה לימוד "אבות ובנות". ובדיוק נכנס שמה הרב של בית הכנסת, עם חליפה וזקן ארוך עד טבורו וציציות בחוץ ארוכות, הבנתי שההנהגה הזאת עם הכשר בהשגחת רב בית הכנסת. לא הסכמתי להיכנס לשם בשום פנים ואופן, כדי שחלילה לא יראה שכאילו נתתי איזו הסכמה כלשהי להנהגה משובשת ומקולקלת כזו.³

לא חבל על הילדים האלו?

י. סיפר לי יהודי יקר ירא שמים שהתחזק מאוד אבל אשתו מושלת עליו, והיא למדה במקומות כנ"ל, ולצערנו הרב, היא לא ויתרה לחנך את הילדים רק במקומות האלו. ובצער ממש הוא מספר לי שהבן שלו הגדול למד שם, ואחר כך הלך לצבא, ובעוונות התקלקל שם, והיום הוא כבר לא דתי, הוא לא מתפלל, לא מניח תפילין וכו', ויש לו איזו אחת, השם ירחם ויציל. גם הבת שלו שלמדה במקומות כאלו, כשגדלה קצת הלכה לעבוד, והכירה מישהו בעבודה, לא דתי בכלל, לא מתפלל, לא מניח תפילין, ולא שומר שבת, והתחתנו יחד, השם ירחם ויציל. גם בנו השני שעדין לומד במקומות אלו שקוראים לזה "ישיבה", אולי ישיבה של מעלה או ישיבה של מטה.... לצערנו הרב מגלח את כל פאותיו לגמרי לגמרי עד גבוה גבוה מעל האוזניים, ונראה כמו איזה עב"ם עם כיפה בגודל של העין שלו, השם ירחם. ועכשיו הוא הביא את בנו השלישי שעדיין צעיר לימים, שנדבר עמו שאולי יסכים להיכנס לישיבה קדושה ["שחורה" בלע"ז], וכולי האי ואולי, כי יש סיכוי שאם הוא יביע את רצונו ללכת לישיבה, אולי אשתו תאשר את זה, אחרי שראתה מה יצא מהילדים שלה הגדולים.

אסור להתבלבל

יא. כמובן, שחלילה לנו מלחשוב שכולם ככה, בוודאי שלא, יש בהם הרבה צדיקים וטובים עם דעות טובות ובקדושה ובטהרה, אבל כמו שמרן זצ"ל אמר בזמנו בשיעור במוצאי שבת, שיש בראשים שלהם כמה שהם ככה, ולצערנו הרב הם משפיעים על חלק נכבד מהציבור, ואלו טועים ומתבלבלים אחריהם, והולכים בעקבותיהם.

מי התיר את זה?

יב. סיפר לי אברך יקר מעיר מסוימת בדרום על יהודי שרגיל לבוא לשיעורים שלו בשבת, והנה בשבת אחת הוא מודיע לו שהוא לא יבוא לשיעור בצהריים, למה? בגלל שהבת שלו לומדת ב"אולפנא", והם עשו "שבת גיבוש", ובאים האבות ולומדים בצהרים עם הבנות "חברותא". לתדהמתו הוא שואל את האבא, איפה כל אחד יושב עם הבת שלו, האם יש לכל אחד חדר נפרד? איך זה הולך? ענה לו האבא, שכולם נמצאים באולם אחד, חדר אוכל וכדומה, ומתאספים שם

³ 800 איש ויותר, ומשום מה הרב התעכב, בשיעור אחר שהיה לו לפני כן, וזכיתי לדבר שעה שלימה על מעלת שמירת השבת ועוד, וברוך השם היה זיכוי הרבים חשוב ביותר. וגם חילקנו שם למי שקיבל על עצמו ללמוד, סט ג' חוברות של הלכות שבת המחולק ללימוד יומי. הרגשתי שנתן לי את זה הקב"ה דוקא במקום הזה, כדי לפצות אותי על הפעם הקודמת, שלא דברתי שם באותו מקום, ושילם לי עם ריבית והצמדה, בזיכוי הרבים גדול ביתר שאת וביתר עוז.

³ וברוך השם, זכיתי לסייעתא דשמיא גדולה דוקא שם במקום הזה, כי לאחר תקופה הזמינו אותי באותה עיר לדבר בבית הכנסת זו, בתור מקדים לאחד מגדולי מזכי הרבים המפורסמים, הרב יגאל כהן שליט"א. חשבתי שאצטרך לדבר כמה דקות לפני הרב בלבד, ולכן הסתפקתי אם בכלל ללכת. והנה כשהגעתי לשם, אני רואה קהל 'בן פורת יוסף' מלא וגדוש, וזו בית הכנסת של שלש קומות, והכל היה מלא, אולי כ-

לא ככה, בחור שנכנס לשיבה כנ"ל, הוא שומר שבת, הוא מניח תפילין, מתפלל, לומד גמרא וכו', אז במקום שנכנס לו עוד מושגים קדושים וטהורים של משנה זהירות, וכמה שיותר שאיפות לעלייה ברוחניות ויראת שמים טהורה, כדי שיבין את חומרת הדברים ויזהר בהם, פתאום הוא רואה הנהגות שכאלו, אז הוא יורד ביראת שמים. הוא הולך לחתונה של חבר וכולם יושבים בתערובת גברים ונשים 'בחורים עם בתולות' וזה עם הכשר, כי בשלחן הכבוד יושבים שמה כמה רבנים מהישיבה, וגם הריקודים שהבחורים רוקדים לפני כל הנשים והבחורות שיושבות שם, זה גם עם הכשר. וכי ככה הוא יתקרב יותר לעבודת השם?! ככה הוא ישמור יותר את העיניים!?

ז. לפני כעשרים שנה היה לי בחור בשיעור שהתחזק מאוד מאוד, והיה צריך להתחתן, ודברתי על לבו שיעשה את החתונה לגמרי בהפרדה, ולא ישיבה מעורבת ורק ריקודי הנשים בהפרדה. הוא אמר לי שהוא גם רוצה וגם הכלה רוצה, וההורים לא מפריעים להם, אז מי מעכב? הרב של אבא של הכלה. אמרתי לו, אז תלך תדבר אתו. הוא קנה לו מתנה כוס של קידוש יפה, והלך אליו כדי לשכנע אותו, שיואל ברוב טובו "להסכים" שגם הישיבה בחתונה תהיה בהפרדה. תשמעו טוב, הוא לא הסכים בשום אופן, ולמה? הוא טען שכמו שהחתן הזה הכיר את הכלה באיזו חתונה מעורבת, ככה הוא רוצה שעוד בחורים יכירו, השם ירחם ויציל. אז אמרתי לחתן, אז תצפצף עליו, ואל תשמע לו, הוא אמר שאי אפשר, כי אבא של הכלה רוצה שהוא יסדר הקידושין וכו'. אוי לה לאותה בושה, אוי לה לאותה כלימה, השם ירחם עלינו ויצילנו מדעות משובשות שכאלו.

השמעתם, "הרב" לא הסכים שתהיה הפרדה?

יח. לא חבל לשרוף כל יום שעתיים משך כמה שנים
 יח. תדעו לכם רבותי, כל זה דברתי מקירות ליבי, כי כואב לי לראות בחורי חמד כל כך טובים ומצוינים שחלקם אני מכיר ופעמים גם מדבר איתם בלימוד, ובן פורת יוסף מבינים ענין יפה מאוד, ובמקום שיכניסו להם חשק כמה שיותר לעסק התורה, שיהיו תלמידי חכמים, מורי הוראות בישראל אמיתיים, שולחים אותם ההורים שלהם למקומות כאלו שמשלבים תורה עם לימודי חול, וכמעט זו וזו לא עלתה בידם. ופעם סיפר לי בחור שהוא לומד במקומות כאלו, ולומדים שם נגרות וחשמל שעתיים כל יום. אמרתי לו, כשתהיה גדול אתה רוצה להיות נגר או חשמלאי? הוא ענה לי, לא זה ולא זה, אבל אם יתקלקל משהו בבית, שאני אדע לתקן. אמרתי לו, לא חבל לשרוף כל יום שעתיים במשך כמה שנים, בשביל שאולי פעם... תצטרך לתקן משהו בבית. ולצערנו הרב, בשורה תחתונה, לאחר כמה שנים, הוא לא נשאר ללמוד תורה כל היום ורק שעתיים עובד, אלא הוא כל היום עובד, ובמקרה הטוב אולי הוא לומד שעה.

רבים גדולים וטובים

יט. על כן אני פונה אל אחי ורעי היקרים, השם עליהם יחיו, אני באמת מעריך את הציבור על הרבה מעלות טובות שיש ברבים רבים מהם. יש לי מהם כמה וכמה חברים ממש טובים וצדיקים, שוקדים באוהלה של תורה, וחלילה לי לתת איזו השגה שהיא עליהם ועל כיוצא בהם. אבל כוונתי בדברים אלו שעלינו כולנו יחד, לשאוף להגיע לעשות את רצון השם יתברך באמת ובתמים, ולכן כדאי מאוד להציע את הדברים לפני תלמידי חכמים גדולים ויראי שמים אמיתיים, שיבדקו את כל הנהגות הנ"ל אם נכונות הן וטובות, האם כדאי להמשיך בהן, או שהגיע הזמן להתבונן ולפקוח עיניים לראות את כל המכשולים והנפילות שנגרמים מדברים אלו וממילא לסגת אחור, כדי שהקב"ה באמת ישמח בנו, ונזכה לעשות את רצונו יתברך כרצונו. אני יודע בעצמי שהזמינו אותי פעם באיזו ישיבה כנ"ל ומסרתי שיעור, ובתוך הדברים הזכרתי כמה הנהגות לא טובות שעלינו לתקן, וראש הישיבה שלהם שהוא תלמיד חכם גדול וירא שמים וכו', ממש חיזק את הדברים, וגם היה מסמן ביד שלו לתלמידיו שישמעו היטב. לכן זה ברור שגם שם לא כולם מסכימים להנהגות האלו.

המיוחד בחנוכה משאר החגים

כ. לקח נוסף שעלינו ללמוד מימי החנוכה, הרי ידוע מה שהביאו העלון מוקדש להצלחה ברוחניות ובגשמיות של מכבד התורה מר גבי דואר הי"ו - דפוס וכריכת קורדובה - חולון

התחזקות באמונה

כא. מכאן למדנו כמה גדול כח האמונה, שהקב"ה ישתבח שמו יכול להושיע את האדם "יש מאין". ומזה נלמד אנחנו על עצמנו למשך כל השנה, יש אדם שצריך ישועה בדבר מסוים, והוא לא רואה את הפתח, הכל נראה לו אטום, סתום וחתום. אבל עלינו להאמין שבורא עולם הכל יכול, הוא ממש "מצמיח ישועות", גם אם נראה שאין כלום על פני האדמה, הוא פתאום מצמיח ומביא את הישועה.

מעשה אמונה שהיה ממש לאחרונה

כב. תשמעו סיפור שהיה ממש לאחרונה, פלא פלאות. שלוש בנות סמינר "בית יעקב" מירושלים, כבר הגיעו לגיל השלושים ועדיין לא זכו לזיווג, כמה השתדלות שעשו, לא עלתה בידם כלום. ביקרו הרבה בקברי צדיקים, ביקשו ברכות מרבנים, וכל מה שעשו, עדיין הישועה אחרה לבוא. לפני כמה זמן, אחת הבנות הלכה לבקש ברכה עבור כל הבנות, ממזכה הרבים הרב יגאל כהן שליט"א. והרב אמר לה, תפסיקו ללכת לקברי צדיקים ולבקש ברכות מרבנים, תתחזקו רק במידת הבטחון בבורא עולם, תלמדו הרבה "שער הביטחון" בספר "חובות הלבבות" ובעוד ספרים, העיקר תתחזקו במידת הבטחון בבורא עולם שהוא הכל יכול, ואין עוד מלבדו שום כח בעולם, ורק הוא עושה הכל ובידו הכל. ותדברו רק עם בורא עולם, תשיחו לפניו את מצבכם ותבקשו רק ממנו יתברך. באמת שלוש הבנות לקחו את הדברים לתשומת ליבן, והתחילו להתחזק מאוד מאוד במידת הבטחון.

דירה + רכב

כג. והנה הבת שהלכה לרב יגאל, אחיה התארס כשבועיים שלש לאחר מכן, והיא החליטה לקחת סכום עתק מהחסכונות שהיו לה במשך שנים שעבדה, והביאה במתנה לאחיה, כדי לעזור לו לחתונה. הוריה אמרו לה, מה את עושה, את בעזרת השם מחר תתחתני, את תצטרכי את הכסף. היא אמרה להם, כשאני אצטרך, השם ידאג לי, כרגע אני לא צריכה. לאחר איזה זמן, היא הלכה ברחוב וראתה מודעה של הגרלת ענק ממוסדות של תורה וחסד מסוימים, פרס ראשון: דירה בירושלים [לא בעיר הפריפריה] + רכב. היא קנתה כרטיס הגרלה, וישתבח שמו בורא עולם, הודיעו לה לאחר זמן, שהיא הזוכה המאושרת בדירה וברכב. המשיכו שלוש הבנות להתחזק עוד ועוד במידת הבטחון, ותהילות לאל יתברך שלשתן התארסו עם בחורים טובים ומשובחים עד לפני כשבועיים. ללמדנו שגם אם נראה לך שהכל סגור, חשוך ואפל, חלילה לך מלהתייאש, אלא "קנה אֶל ה' חֶזֶק וְיִאֲמַץ לְפָנָי, וְקָנָה אֶל ה'" (תהלים כז יז), וכמו שפירש רש"י (ברכות לב ע"ב): "קנה - והתחזק, ולא תמשוך ירך, אלא חזור וקוה".